

Bankwatch Rumunija pozvala je Evropsku komisiju da sprovede istragu državne pomoći koju je rumunska vlada odobrila Energetskom kompleksu Oltenia za eksproprijaciju u cilju proširenja rudnika uglja i plaćanje sertifikata za emisije CO₂.

Eksproprijacije se odnose na proširenja rudnika uglja Jilt Nord, Jilt Sud, Rosia i Rosiuta u 2015. i 2018. godini, koje su subvencionisane na osnovu odluka Vlade, ali i za odlagalište pepela u Manastirskoj dolini (u ovom slučaju odluka još nije usvojena). Tako je EK Oltenia dobila državnu pomoć u iznosu od 6,6 miliona evra za isplatu eksproprijsnog zemljišta i dobiće dodatnih 580 hiljada evra.

Bankwatch Rumunija tvrdi da se ove isplate mogu kvalifikovati kao nezakonita državna pomoć, jer ih rumunska vlada nije prijavila Evropskoj komisiji, što nalaže zakonodavstvo EU. Takođe, rumunske vlasti odlučile su da proširenje rudnika predstavlja projekte od javnog interesna, ali nisu pravilno obrazložile zašto su proširenja neophodna za osiguranje snabdevanja energijom, što je obaveza u ovim slučajevima.

EK Oltenia takođe u poslednjih nekoliko godina nije u mogućnosti da iz sopstvenih sredstava isplati obavezne dozvole u okviru sistema za trgovanje emisijama EU (EU ETS), pa im je nacionalna vlada odobrila beskamatne kredite i garancije. Ovo takođe predstavlja nezakonitu državnu pomoć i u direktnoj je suprotnosti sa svrhom šeme ETS - dekarbonizacija evropskog energetskog sistema.

„Kao i svaki proizvođač energije, Energetski kompleks Oltenia treba da pokrije troškove sertifikata za emisiji CO₂ iz sopstvenog budžeta. Jasno je da se do 2030. godine više nećemo moći oslonjati na ugalj - već je preskup i previše zagađuje. Rumunska država više ne bi trebala da ignoriše mogućnosti pravične tranzicije i korišćenja državnog budžeta za razvoj rudarskih regiona, umesto održavanja zastarele tehnologiju u životu“, rekao je Alexandru Mustata, koordinator kampanje Bankwatch Romania.

Konkretno, za 2018. godinu EximBank je Energetskom kompleksu Oltenia odobrila kredit od 17 miliona evra i 70% garancija za kredite od 89 miliona evra od privatnih banaka. U istu svrhu, vlada je planirala da u 2019. godini obezbedi šemu podrške za EK Oltenia, pri čemu bi tokom 10 godina svi potrošači električne energije subvencionisali isplatu 67,7 miliona sertifikata (približne vrednosti 1,8 milijardi evra). O toj nameri nije obavešten Brisel, ali ni Vlada nije usvojila konačnu odluku.

Druga šema obezbeđena je u vidu zajma za spasavanje u iznosu od 251 milion evra, u cilju finansiranja kupovine ETS dozvola za 2019. godinu. Ako pozajmica za spasavanje ne bude vraćena, što je vrlo moguće s obzirom na dug kompanije, restrukturiranje postaje neizbežno. Bankwatch objašnjava zašto zajam za spasavanje nije trebao biti odobren: planovi za

restrukturiranje uključuju konverziju jedinica sa uglja na gas, što bi zaključilo ulogu fosilnih goriva u energetsom miksu Rumunije.

Evropska komisija može odlučiti da otvori istrage na osnovu žalbe ekološke grupe. Ako Komisija utvrdi da isplate krše zakonodavstvo EU, može primorati vlasti da povrate pun iznos koji je do sada isplaćen. S obzirom na to da Evropska komisija poziva na obustavu subvencija za fosilna goriva u skladu sa predlogom Evropskog zelenog sporazuma, teško je verovati da će se ubuduće dozvoliti državna pomoć EK Oltenia ili drugim kompanijama koje proizvode emisije staklene bašte.

Izvor: romaniajournal.ro